

zapotrzebowania pokrywane jest z jednego kierunku). W celu poprawy możliwości w zakresie dywersyfikacji dostaw gazu ziemnego do Polski uruchomiono szereg inwestycji – w szczególności należy wskazać budowę gazoportu w Świnoujściu oraz budowę i rozbudowę połączeń między systemami Polski i państw sąsiadujących (Niemcy, Czechy, Słowacja).

W ostatnim czasie w Polsce podjęte zostały intensywne działania związane z liberalizacją rynku gazu ziemnego. Aktualnie udział dominującego podmiotu w rynkach hurtowym i detalicznym wynosi ponad 90%. W konsekwencji wprowadzonych zmian legislacyjnych wprowadzona została możliwość obrotu gazem ziemnym w punkcie wirtualnym oraz uruchomiony został rynek hurtowy gazu ziemnego działający na Towarowej Giełdzie Energii. Ponadto wprowadzono obowiązek publicznej sprzedaży gazu ziemnego.

Sektor paliwowy i rynek paliw

Polska jest uzależniona od dostaw ropy naftowej, z uwagi na niewielkie zasoby, które pozwalają pokryć tylko 2-3% krajowego zapotrzebowania. Struktura dostaw surowca do Polski nie jest zbilansowana, gdyż zasadniczą rolę w imporcie ropy naftowej do polskich rafinerii odgrywa Rosja, której udział w strukturze dostaw wynosi ok. 95-97%.

Mimo niekorzystnej struktury dostaw ropy naftowej, bezpieczeństwo paliwowe kraju w aspekcie technicznym jest zapewnione w szczególności poprzez rozbudowaną infrastrukturę przesyłową (rurociąg „Przyjaźń”, rurociąg „Pomorski”) oraz terminal naftowy w Gdańsku, którego przepustowość jest wystarczająca do pełnego pokrycia zapotrzebowania polskich rafinerii.

Istotne znaczenie dla zapewnienia ciągłości dostaw ma funkcjonujący system zapasów ropy naftowej i paliw, który stanowi gwarancję skutecznej reakcji rządu w chwili wystąpienia sytuacji kryzysowej. W systemie zapasów interwencyjnych zmagazynowano ok. 7 mln t ropy naftowej i paliw, co pozwala na zaspokojenie popytu krajowego na paliwa przez okres przekraczający 3 miesiące przy produkcji paliw utrzymanej na normalnym poziomie.

Krajowe pojemności magazynowe na ropę naftową i paliwa przekraczają 10 mln m³ i są wystarczające do utrzymywania zapasów interwencyjnych, jak również pokrycia potrzeb handlowych i operacyjnych podmiotów rynkowych. Niezbędne jest jednak zapewnienie pełnej dostępności fizycznej zapasów w sytuacji kryzysowej, co będzie wymagać dodatkowych inwestycji.

Rynek paliw w Polsce jest w pełni konkurencyjny. Funkcjonuje rozbudowana sieć detalicznej sprzedaży paliw, zróżnicowana pod względem struktury właścicielskiej. Większą koncentracją charakteryzuje się rynek hurtowy z dwoma dominującymi rafineriami. Większość zużycia paliw pokrywana jest produkcją krajową, a import ma jedynie znaczenie uzupełniające. Dla utrzymania bezpieczeństwa ciągłości zaopatrzenia rynku w paliwa niezbędne jest zagwarantowanie, aby krajowy popyt na paliwa był w maksymalnym stopniu pokrywany krajową produkcją. Obserwowane od kilku lat problemy sektora rafineryjnego w Europie (niska marża rafineryjna) spowodowane zarówno czynnikami wewnętrznymi (m.in. spadek zużycia paliw), jak i zewnętrznymi (m.in. wydobycie ropy naftowej ze złóż niekonwencjonalnych w Stanach Zjednoczonych Ameryki, zwiększony eksport paliw do państw UE spoza Europy, niższe koszty środowiskowe rafinerii pozaunijnych) w coraz większym stopniu będą dotyczyły także polskich rafinerii.

Należy również zwrócić uwagę na rynek paliw alternatywnych w transporcie, którego rozwój może mieć wpływ na rynek paliw tradycyjnych. Za paliwa